

Jeg er lokalpolitiker i Ås kommune for SV, er 74 år og var lokalpolitiker for samme parti på midten av 70-tallet og fremover til 90-tallet. I 1989 husker jeg at Nytt Inntektssystem ble innført, der tidligere detaljbudsjettering ble endret til statlig rammeoverføring, basert på at kommunene skulle få de samme frie inntektene per innbygger, uavhengig av lokalisering og innbyggersammensetning. Systemet ble utviklet for å utjevne forskjeller mellom kommuner med høye og lave skatteinntekter, og etablerte et system med frie inntekter fra staten og lokale skatteinntekter.

Min opplevelse er at vi nå i 2025 har mye mindre handlingsrom enn det vi hadde i 1970-årene. Dette gjorde at jeg har tatt et raskt dypdykk i Statsbudsjetter fra 1970 og hvert tiår frem til 2020 og 2025. Det samme har jeg gjort med eget kommunebudsjett, Ås kommune.

Jeg har sett på sum inntekter i statsbudsjettene og d.s. i kommunen. Jeg har også tatt en titt på Helseforetakene og overføringene til dette formålet fra 2010.

Sammenlagte inntekter i statsbudsjettet er økt x 143 i denne perioden, 1970 til 2025.

Det mest korrekte hadde vært å se på overføringene til kommunene, men måten statsbudsjettet er organisert på, gjør dette vanskelig. Derfor har jeg valgt å se på samlet inntekt i Ås kommunes budsjetter i samme tidsrom.

I denne perioden økte folketallet for hele landet 145%, mens Ås kommune har folketallet økt med 250%.

Ås kommunes budsjetter har økt med x 88,27 i samme periode som staten økte med 143 og har i økende grad overført statlige oppgaver til kommunene og i tillegg egenandeler for kommunene til bl.a. plassering av barn i barneverninstitusjoner.

Den største forskjellen ser ut til å være fra 2020 til 2025, der statsbudsjettets samlet inntekt øker med 2,12 ggr., mens overføringene til kommunene er på 1,37 ggr. (heri ligger også overføring til fylkeskommunene?) og Ås kommunes budsjetter øker med 1,41 ggr.

For å oppsummere;

Statens samlede inntekter i perioden 1970 til 2025 har økt med 143 ganger
Ås kommunes samlede inntekter har i samme periode økt med 88 ganger

Til tross for økte overføring av oppgaver fra stat til kommune og en mye større økning i folketallet med 250% for Ås kommune sammenlignet med gj.snittet for hele landet, som er på 145%.

I perioden 2020 til 2025 har samlede inntekter til staten økt med 2,12 ggr, mens overføringene til kommunen har økt med 1,37 og samlede inntekter i Ås kommunes budsjetter økte med 1,41 ggr.

Det er viktigere enn noensinne å se nærmere på denne utviklingen og finne en rimelig fordeling av inntekter til hhv stat og kommune. Slik mine oversikter viser, ser det ut som at staten blir stadig rikere, overfører flere og flere oppgaver til kommunene samtidig som kommunene blir til sammenligning fattigere. Mye av velferden

gjennomføres på kommunenes hender og mesteparten av tidlig innsats og forebygging foregår på lokalt nivå.

Kommunene kan ikke både overta flere statlige oppgaver, sitte igjen med en mindre andel av de totale inntektene og samtidig få økte egenandeler for bruk av statlige tjenester.

Her må noe gjøres!

Mvh Guri Sæther

Mob.nr; 98675847